

CLUBUL DE LECTURĂ – O MODALITATE EFICIENTĂ ÎN PROMOVAREA LECTURII

Abstract

This article is an analysis of the efficient way to valorise book and reading. The Reading clubs: *The little Europeans (Micii Europeni)*, *The Curious (Curioșii)*, *It's good to know (E bine să știm!)* ensure the realization of our objectives: satisfaction of users needs, presentations of reference collection, encouraging of reading, efficient holding of a Program Summer reading. The Reading club are multiple advantages: monitoring of the process of text perception; analysis of child perception of reading; combination of various type of reading (informative, exploratory, literary, game and group reading); combination of various type of activities (discussion/debate, cognitive games, contests); creation of an agreeable space for socialisation and creation of book's dependence. The Reading Club is the most appropriate way to increase the reading appetite and the user loyalty.

Keywords: library, reading club, drawing, utility, user, library collection, library activity.

* * *

Promovăm lectura și cartea mereu, prin varii activități culturale și creative: programe de lectură (*Chișinăul citește o carte, Copiii Chișinăului citesc o carte, Lecturile verii, Ora poveștilor*); prezentări și lansări de carte, spectacole literar-muzicale; produse bibliografice (reviste bibliografice, liste bibliografice etc.).

Biblioteca „Târgoviște” este receptivă la solicitările partenerilor săi (grădinițe, licee, centre comunitare etc.) și participă la diferite evenimente, prin oferirea unor surse informaționale și bibliografice. Diversele lecții bibliografice organizate au ca scop instruirea cititorului, iar obiectivele sunt facilitarea căutării informației, însușirea regulilor de utilizare a documentelor din colecțiile bibliotecii, normelor de conduită în bibliotecă, valorificarea fondului de referință.

Valorizăm lectura prin diverse tehnici de lectură: lectura-model, lectura-ghidată, lectura în ștafetă. Explorăm în cadrul activităților specifice (ore de lectură și cluburi de lectură) diverse tipuri de lectură (liniară, selectivă, exploratorie, creativă, literar-artistică etc.), preocuparea majoră fiind stimularea și menținerea gustului pentru cititul cărților, revistelor, ziarelor. Lectura operelor literare, ca mijloc de instruire și educație, are o importanță deosebită în pregătirea tinerei generații. Cultura generală nu se rezumă la conținutul manualelor școlare, nici la navigarea pe net și nicidecum nu este reducibilă la lecturile reconfortante. În acest sens, rolul bibliotecarului este de a-i face pe elevi, liceeni, studenți, alți reprezentanți ai publicului larg adepți ai literaturii de calitate, consumatori conștienți de propriile alegeri, membri cu drepturi depline ai unui lectorat format prin convingere și înțelegere a ceea ce și cum consumă. Misiunea aplicativă este de a dezvolta în fiecare cititor simțul fin și autonom care îi va da posibilitatea să facă diferența între bine și rău, util și nociv, educativ și precar, și care îl va ajuta să-și formuleze clar o opinie despre cartea citită, în particular, și să argumenteze judicios o viziune, în general. Eficacitatea orientării și consilierii în lectura de calitate depinde atât de o temeinică documentare, cât și de identificarea unor criterii specifice și variabile, între care cităm preferințele cititorilor (determinate de vârstă, educație, gust estetic, interese sociale, interese de grup, interes individual) și potențialul individual de lectură al cititorului (curbele de potențial în funcție de preferințe și viceversa), variate și interesante activități culturale.

În scopul studierii preferințelor și necesităților utilizatorului copil și întru promovarea cărții și atragerii la lectură, am realizat un sondaj cantitativ și am aplicat metoda calificativă de cercetare – observația. În urma prelucrării datelor, am determinat că cel mai solicitat domeniu este literatura enciclopedică. Pentru realizarea tuturor criteriilor – și anume tendințele beneficiarului, valorificarea fondului de referință, stimularea lecturii, desfășurarea eficientă a programului *Lecturile verii* – am organizat (în vara anului 2010) cluburile de lectură *Micii europeni* și *Curioșii*.

Sugestia inițierii clubului *Micii europeni* a oferit-o volumul cu titlu omolog, ghidul, ce reprezintă o cultură a copilăriei, o lume explorată prin viziunea copilului. Descoperirea bogățiilor spirituale din diverse tradiții, apropierea de valorile europene, cunoașterea identității și a farmecului fiecărui dintre cele 28 de state membre, desemnează obiectivele acestui club. În cadrul lui, participanții sunt familiarizați, în linii mari, cu istoria, cultura, arta țărilor comunitare, descoperă lucruri inedite, cu titlu ilustrativ:

- drapelul cărei țări este inspirat din culorile rândunicii? (Estonia);
- unde se află cea mai mare fabrică de păpuși? (Spania);
- în ce țară copiii citesc cel mai mult? (Finlanda);
- ce s-a întâmplat cu statuia preferată a danezilor *Mica sirenă*?
- de ce Parisul este numit „Orașul luminilor”? etc.

Aceste ședințe ale clubului sunt ca o pistă de deschidere care ajută să descopere savoarea copilăriei în țările Uniunii Europene: ce bomboane le plac, ce-i înspăimântă și ce-i face să râdă, nume de monștri și sperietori din fiecare țară, bucatele preferate, ce obiceiuri au de Crăciun și de Paște, ce fac atunci când le cade un dinte...

Micii europeni însușesc de manieră ludică informațiile noi: capitale, drapele, invenții, inventatori, personalități notorii, puncte de atracție turistică. Prin analiză și sinteză, sunt descoperite afinități și deosebiri dintre obiceiuri, tradiții; sunt identificate echivalentele celor mai uzuale cuvinte din vocabularul țărilor vizate. Impresiile acumulate sunt transmise prin desen, creionul și hârtia fiind pe post de aparat de fotografiat.

Membrii Clubului de lectură descoperă universul Europei într-un mod interactiv, incitant, cu titlu de argument, conversația tematică este urmată de *lectura-informație*, *lectura-curiozitate*, *lectura-culturală* – și activități practice precum amplasarea autocolantelor cu steaguri pe hartă, organizarea jocurilor de creativitate. La ultimele ședințe, fiecare participant prezintă coechipierilor săi câte o țară din Europa care nu s-a înscris în itinerarul nostru imaginar. *Expedițiile* virtuale ale clubului *Micii europeni* reprezintă o îmbinare de excepție dintre utilitate, noutate și distracție, diversitatea tipurilor de lectură, fiind procedeul de bază. Extensiunea practică a clubului este următoarea: integrarea informației asimilate în contextul școlar și în viața practică, altfel spus, în cazul unor călătorii nu imaginare, ci reale prin Europa.

Clubul *Curioșii* este preconizat pentru utilizatorul preadolescent, dornic de a cunoaște. Publicul respectiv se confruntă cu unele ipoteze, fapte, se amuză prin curiozități. Curioșii urmăresc cele mai uluitoare comparații, descoperind recorduri impresionante, într-o scară ierarhică, astfel, asimilarea devine una captivantă – de la nanometru la muntele Everest; de la viruși la Podul Golden Gate; de la globula roșie a sângelui la diametrul soarelui.

Lectura exploratorie, *lectura zapping*, *lectura în voce*, se desfășoară cu apetit și perseverență, participanții fiind motivați de partea distractivă a ședinței – frământări de limbă, joc de mimă, *Ochi ager* etc. În definitiv, creativitatea și imaginația copiilor prinde grai pe coala de hârtie. Subiectele propuse, tipurile de animație ale

lecturii sporesc gradul de curiozitate și incită gustul pentru lectură. În esență, își găsesc utilitatea la unele materii precum științe ale naturii, geografie, biologie, istorie etc.

Ședințele de finalizare ale cluburilor *Micii europeni* și *Curioșii* au un program mai special: tombolă, concursuri de creativitate. Membrii sunt recompensați cu diplome de participare, cei mai ingenioși, creativi – cu diplome de mențiune.

Ideea inițierii Clubului de lectură și instruire *E bine să știm* (2011) s-a născut dintr-o necesitate cotidiană – de a corija greșelile ortoepice, de a asista și coordona beneficiarul în utilizarea fondului de referință. Scopul acestui club este oferirea unui suport informațional la disciplina limba și literatura română.

Prin dialog cu elevii, stabilim ce înseamnă o *limbă îngrijită*, care sunt „inamicii” limbii române, modalitățile de evitare a greșelilor de exprimare; mijloacele de ameliorare a exprimării orale și scrise, tipurile de dicționare la care recurgem. Jocurile și exercițiile lexicale, precum depistarea unor greșeli din comunicarea uzuală, înlăturarea cuvintelor parazitare, găsirea formei corecte a unor lexeme și expresii, lectura literară, interactivă a unor pasaje artistice le oferă participanților oportunitatea de a-și manifesta abilitățile și de a însuși informații complementare orei de română.

Evident, subiectele și metodele de lucru, contingentul de copii variază de la an la an. Or, obiectivul major este de a deține lectura ca un obicei constant.

Avantajele cluburilor de lectură sunt multiple:

- este monitorizat procesul de recepționare a textului;
- este analizată și ghidată percepția copilului despre lectura;
- sunt combinate multiple tipuri de lectură: lectura informativă, exploratorie, hilpologografică, literară, lectură-joc, lectură în grup etc.;
- sunt îmbinate diverse forme de activități: discuție / dezbateri, jocuri cognitiv-distractive, concursuri de erudiție, de creație;
- este creat un mediu propice pentru socializare și contaminare de dependență de carte.

La Filiala „Târgoviște” mai activează și cluburile pe interese: *Terra – Planeta noastră* (2003), *Tinerii la bibliotecă* (2009), *Sănătatea pentru toți* (2011), *Să ne iubim țara* (2012), *Cartea vindecă* (2014).

Clubul de lectură, în opinia noastră, este forma cea mai adecvată, ce îmbină comunicarea cu mai multe tipuri de lectură clasice și moderne, pentru a pune în valoare cartea, a găsi subiecte noi, a spori apetența de lectură și a fideliza utilizatorul. Aceste modalități de lectură încurajează beneficiarul să devină participant activ în comunitatea de cititori pe care Filiala „Târgoviște” o formează continuu.

Liliana JUC,
șef oficiu copii, Filiala „Târgoviște”